Ե· 6797 1892 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 7/19 ՇԱԲԱԹ 33 ԻՒՆԱՅԻ ՍԷՆԷ ١٣١١ ڕبيع اول ٢٨ Ե· 6797

ԱԳՕՆԷ ՊԷՏԷԼԻ

	Մէջէլէ	Ալեր այլք
Իսթանպոլ	100	50
Թաշրա	140	70

Հէր նիւսխէ այլը այլը կէօնտէրիլէճէք մահալլեր իչիւն սէնէլիկի 180, վէ ալթը այլընը 90 ղուրուշ։

Մէնաֆիի ումումիեեէ միւթէալիպ մէվատտ մէճմանէն տէրճ օլունուր։

Տէրճ օլունմասան մէպահիս վէ մէքթուբէյի իեատէ օլունմազ։

Մանզումայի Էֆքիար

ԵԷՎՄԻ ՂԱԶԷԹԱ

Սահիպի իմթիյազ
ԿԱՐԱՊԵՏ Ե· ՓԱՆՈՍԵԱՆ

Մարդաս վէ իդարէհանէսի
ապէ Ալի ճ ատտէսիկնտէ 36 Նիւմէրօ

منظومهٔ افكار
صاحب امتيازى و مدير مسئولى
قره‌بت يانوسيان
مطبعه‌سى
باب عالى جاده‌سنده ٣٦ نومرولى
دائرهٔ مخصوصه‌در

Direction du journal
MANZOUMEI EFKIAR
Grand' rue de la S· Porte . 36

10 ԲԱՐԱ 10

Ո՞ՅՔ ԿԸԼԼԱՆ ԱՆԿՐՕՆ

Ամեն· Տ· Տ· Խորէն Սրբազան Պատրիարք Հայր հազրէթլէրէնին էսէրի գալէվի ալիւէրի օլուպ· Պատկեր Աշխարհիկ գրականութեան նամ ըսալէի էտէպիեէտէ մանզուրը չէշմի իսթիֆա տէմիզ օլան իչպու մէգալէի նէֆիսէի մաէլ իֆթիխար այնէն նագլ էտէրէք կազէթամըզըն սիւթունլարընը թէզէին խյէրիզ։

Ստոյգ է որ աշխարհի վրայ այժմ և ասկէց յառաջ մեր հարց օրերն ալ գտնուած են անկրօններ· բայց որպէս չատ չեն կրնար լինել այնպիսի արտաքոյ կարգի շնորհալիներ՝ որոց հաւատքը և բարոյական քաջութիւնը ամենուս հիացումը և սէրը գրաւէ, նոյնպէս ալ իսկապէս անկրօններն կարծուածին չափ բազմաթիւ եղած չեն։

Քրիստոսի եկեղեցին այն անդաստանն է՝ որոյ մէջ որոմն մինչև ի ժամանակ հնձոց պիտի գտնուի· սա որպէս գերազանց քրիստոսեաններուն վրայ կը ցնծայ՝ իսկապէս անկրօններուն վրայ ևս պիտի տրտմի։ Կարծեցեալ անկրօններն են՝ որ բազմաթիւ են· չատերն իրենք կ'ըսեն իրենց համար թէ կրօնք չունին։ Այսպիսեաց հետ վիճաբանութեան բռնուիլն անտեղի է, ասոնց վրայ ապացուցիչ երթալ աւելորդ է· այլ ինչ որ են իրապէս՝ երեւան հանելն բաւական է, առակեալ ագռաւին նման փոխառեալ փետուրները փետտուելուն պէս՝ ներքեւը պիտի տեսնուի մարդ մը կամ անբարոյական կամ տգէտ կամ սնապարծ։

Մինչեւ հիմայ աշխարհի վրայ չէ տեսնուած մէկը՝ որ առաջ կրօնքին վրայ տարակոյսներ անկանին միտքը և յետոյ մեղանչէ կրօնքին դէմ· ցորչափ պարկեշտ է մարդ, հաւատքի վերաբերեալ բաներէ կը պատկառի, բանականութեան ազդած խրատներուն կ'անսայ, կրօնքին պատուէրները կատարելու դժուարութեանց համեստութեամբ կը տանի և կը կատարէ· իսկ բարքն աւրուելուն պէս կ'սկսանի կրօնքին մէջ երկբայելի մասեր գտնել, ինչպէս մարդկային մտքի և բնական կարգի ներհակութիւններ նշմարել· կ'ամաչէ անբարոյական եմ, անկարգ եմ, մեղաց մէջ մինչև պարանոց թաղուած եմ ըսելու՝ անկրօն եմ կ'ըսէ։ Այսպիսեաց սիրտը միշտ գրգռման մէջ լինելով՝ քաջութիւն չի մնար վրանին, կրօնքին սպառնացած յաւիտենական երկիւղները մտքերնէն չեն կրնար նետել, ի ծածուկ սարսափահար կը մնան· իսկ արտաքուստ իրենք զիրենք համարձակ ցոյց տալ կ'ուզեն, կ'երգեն և կը կանչեն կրօնք չ'կայ բոլոր կրօնքներն շինծու բաներ են, ռամիկն ահաբեկելու համար հնարուած են և այլն։ Այսպէս կ'ընեն մութէն վախցողները, զիրենք սրտոտելու համար խաղ կը կանչեն, երբոր պատահի մութի մէջ քալել։ Եւ ի՞նչպէս կրնան իրենց օգնութեան չ'կոչեն զերկմտութիւնն· ներսէն բանականութիւն և խղճմտանք՝ դուրսէն կրօնք և տիեզերական դաւանութիւն շարունակ ռմբակոծելու պէս կը զարնեն սիրտը· հարկ է այս յարձակումը վանել· կրօնքին ճշմարտութիւններն անմարելի բոցի պէս կը խանձեն և կը կը մաշեն պաշտած և երկրապագած կիրքերը· պէտք է, հիմնաւոր թէ անհիմն, որ և է համոզում մը ստեղծել՝ թէ այս ճշմարտութիւնները թէպէտ ահաւելի՝ սակայն շինծու են, իրականութիւն չ'ունին։ Այո՛, անկրօնութիւն կամ կրօնի ճշմարտութեանց վրայ երկբայիլ միայն և միայն բարուց անկարգութեան բերք է։ Մարդուս մտքէն անհուն կարողութեան և սարսափելի արդարութեան գաղափարները ջնջել անկարելի է· զի առանց այս գաղափարաց բանականութիւն չի մնար տիեզերքի մէջ։

Եթէ կրօնքը մի միայն վերացական մի իմաստասիրութիւն լինէր, բոլոր բովանդակ խորհուրդներ միայն պարունակէր, գործնական մը պահանջող ճշմարտութիւններ չունենար, հաւատացեալ լինելու համար բաւական սեպուէր տեսական համոզումը, մէկ հատ անհաւատ չէր կարելի տեսնել։ Ցանցանքը կրօնքին է որ գործնականներ կը պահանջէ· չ'գործադրողին ալ պատուհասի սպառնալիք կ'ընէ· ասոր համար մեր կարծեցեալ անկրօնն ալ՝ ըստ որում կրից թելադրութիւններն անսանձ վայելելու սովորած է, ինքզինք քաջալերելու համար կը պարտաւորի դաւանիլ թէ այս կեանքէն անդին բան չ'կայ, յարութիւն մեռելոցը սուտ է, հոգւոյ անմահութիւն ըսուածն առասպել է։ Իրաւունք ունին· զի պարտուց լուծը թօթափելու համար հաւատոյ լուծը թօթվելու է· թող կրօնքը չ'հալածէ զանբարոյականը, որպէս զի սա ալ զինքը չհալածէ։

Կրօնից ճշմարտութիւններն որ դարաւոր են և տիեզերական և մեծ իմաստուններէ ընդունելի եղած եւ քարոզուած՝ սրիկայ մարդոց բանը չէ հերքել· արտաքոյ կարգի տաղանդ պէտք է՝ որ դարաւոր եղելութեանց բոլոր պարագայները քննած, բոլոր ազգաց վարդեստութիւնները բաղդատած, մարդկային հոգւոյ բոլոր խորութիւնը տեսած և ուղիղ եզրակացութիւն մը կազմած ըլլայ, ինչ որ անկարելի է։ Անկրօն եմք ըսողներուն մտքին մօտեցիր, և ահա պիտի տեսնես՝ որ բոլոր գիտցածներն տարակուսէ անդին չանցնիր, սովորական և ռամիկ կարծիքներ՝ որոց ոչ հիմը կայ, ոչ սկզբունք և ոչ հետեւանք· թերեւաբարոյ և ծանծաղամիտ արարածներ՝ որոց բերանն ուրիշ փաստեր չը կան, այլ միայն ասկից անկից լսուած խօսքեր, լզուած առարկութիւններ, սերտուած ծեքքանութիւններ. գոնէ տարակուսելու չափ խելք կենար գըլուխնին· բնա՛ւ երբէք· զի տարակուսելն տարակուսանաց մէջ մնալու համար չէ՝, այլ դէպի ճշմարտութիւն ամենէն ապահով միջոցն է, զոր իմաստունք կը գործածեն սուտէն զգուշանալու՝ ճշմարտին պատահելու համար։ Մեր անկրօններն տգէտ և մտամոլար մարդիկ են, որոց խնայելի է մինչեւ իսկ անկրօն լինելու բարակամտութեան համբաւը։ Ասոնք երբ օրհասի մերձենան, առանց ապացուցի ամէն կարծիք և տարակոյս մէկ կողմ թողով՝ այլ եւս համոզում չեն մուրար, այլ վսիթարութիւն, և աստուածային անմեղաչարութիւնը կ'ուզեն ողբել։

Այսօր տես ժամանակիս մէջ, յորում մեծաւ մասամբ բարքերն ապականեալ և սրտերն ուռած են, անկրօն եմք ըսողներ անչուշտ պիտի գտնուին· երեկի դպրոցական տղան կ'ուզէ հասարակ մահկանացուներէն վեր բան մը կարծուիլ· զիրենք գիտնական համարել ուզողներ կ'ուզեն ցոյց տալ՝ թէ հասարակաց դաւանութեան և հասարակ ըմբռնմանց մէջ չեն կրնար թըռչիլ, կրօնքն իբրեւ հասարակ գիտելիք իրենց տաղանդին չ'յարմարիր, հասարակ ամբոխին հետ քով քովի գալով չեն կրնար ծնրադրել առաջի անհուն էութեանն Աստուծոյ, և իրենց ձեռքերը բանալով պաղատիլ. «Աստուած իմ, ի՞ւրեզ յուսացայ, մի՛ ամաչեցից... զճանապարհս քո, Տէ՛ր, ցոյց ինձ եւ զշաւիղս քո ուսո՛ ինձ։»

Սակայն, ընթերցող, մի՛ հաւատար այս սնապարծ չնչին արարածոց· սուտեն, բարոյական չունին, անկարգութիւն և արտաքոյ վարքերնին սրտերնին խանգարած՝ պատճառն այն է։ Այս չքոտիներն լսեր կամ կարդացեր են՝ թէ այս ոք կամ այն ոք երեւելի գիտնականն, որ աշխարհի մէջ մեծ գիտնականի համբաւ ունէր, անհաւատ է եղեր, իրենք ալ անհաւատութիւն ձեւացունել կ'ուզեն՝ որ գիտուն համարուին և անհաւատ համբաւեալ գիտնականին համբաւոյն բաժնեկից լինին։ Ողորմելի՜ արարածներ, չ'գիտեն թէ կերպ մը գիտնականներ են՝ որ ձեռք անցածը կը նետեն կը կոտրեն։

Ո՛չ անկրօն կը մնայ և ոչ անկրօնութիւն, եթէ վերցունես մարդոց սրտէն բարուց աղտեղութիւններն, եթէ փարատես տգիտութիւնն, եթէ բժշկես սնապարծութիւնն։

Պարբէրտ Կ· Պոլսոյ
ԽՈՐԷՆ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

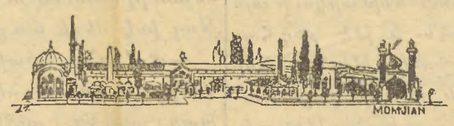

ՇԻԳԱԿՕ ՍԷՐԳԻՍԻՆՏԷ ՕՍՄԱՆԼԸ ՇԻՒՊԷՍԻ

Շիքակօ մուխպիրի մախսուսսումուզ Ուրֆալըեան էֆէնտի թարաֆընտան իրսալընա հիմմէթ օլունմուշ օլան մէքթուպ տուր։

1 Հոկտ· 1892

Խասթալըղընըզը քէմալի թէէսսիւֆլէ օգուտում, գարիպէն քէսպի աֆիւեէթ իթմէնիզի էլթաֆը իլահիեէտէն տիլերիմ։

Իսթանպոլ կէպի գօճա պիր բայիթախթա, միլլէթիմիզ նամընա էրմէնի հրուֆաթը վէ օսմանը լիսանը իլէ նէյր օլունուր եալընըզ պիր ղաղէթամզը օլուպ, պուտա 35 սէնէլիք «Մանզումէ» տիր· պինաէնալէյհ հէրքէս թարաֆընտան մուավէնէթ կէօրմէկէ միսթահազգ օլան «Մանզումէյին» ինթիղամընէյշրիեաթընա պէնտէ պուրատան եարտրմա պօրճլուեում։

Շիքակօ սէրկիսինին խիթամընա գատար գարիուու քիրամընըզը մէհմուն իտէճէք մալիումաթը միւֆիտէ վիրմէք, վէ սէրկի էպնիյեէսինին ըսիմվէրինտէն տախի կէօնտերմէք ազմընտաեմ· ինչա ալլահ մուվաֆֆագատախի օլուրում։ Սէրկինին Օսմանը շիւպէսի օլմադիւզրէ, սալթանաթը Սէնիեէ թարաֆընտան եաբտրրըլմադտա օլտուղու չէշմի իֆթիխարա կէօրիւլէն տայիրէլէրին ըսիմինի իշթէ պու կիւն կէօնտերմէքտէեիմ, պու ըսիմ Շիքակօնուն Հէրալտ ղազէթասընը տախի թէղեին իթմիշ տիր։

Ըսիմին գըթասը ուֆագ իսէ տէ, տայիրէլէրին խիթամը ինչաաթընտա տահա պիւյիւք գըթատա եարըլմըշընը տախի կէօնտերէճէկիմ։

Օսմանը շիւպէսինին սէրկիտէ պիւյիւք պիր տայիրէ թէշքիլ ի-տէճէկի, ըսմէ տըգգաթ իլէ նազար պուլրլուտուգտա անլաշըլըր։

Տէվլէթի Ալիեէնին շիմտիեէ տէկին իշթիրագ պուեուրմուշ օլտուղու տիկէր սէրկիկերտէ, Օսմանը շիւպէսի պու տէրէճէլերտէ ճէսիմ եարըլմամըշ տըր։

Մաամուլաթ վէ մէնսուճաթը Օսմանիեէմիզ, Ամերիգատա բէք գըյմէթի օլուպ, սաեէի Շահանէտէ սէրկիեէ վազ օլունաճագ էմթաաի նէֆիսէի Օսմանիեէ, Ամերիգայըլարընը պիր գաթ տահա նազարը թագտիրլերինէ չարբարագ, մաամուլաթմէգիւրէնին գըյմէթվէ էհէմմիյեէթի գաթ էնտէրգաթ թէզահիւտ իտէճէկի շիւպհէսիզ տիր։

Ըսմին սաղ թարաֆընտաքի գուպպէ, սոլ թարաֆա եաբըլաճագ վէ սոլ թարաֆտա պուլունան գուպպէնին եանընտաքի մինարէ, սաղ թարաֆ գուպպէսինին պիր թարաֆընա ինչա իտիլէճէք տիր· զիրա էսկի բլան թէպտիլ ի տիլիեօր։

Մինարէնին սաղ թարաֆընտա կէօրիւլէն տիքիլի թաշ, Իսթանպոլտա Ամէմէյտանընտա օլուպ, Տիքիլի թաշըն չէքլինճէ այնի օրմագ իւզրէ Իսթանպոլտա Թրիէսթէ թաշընտան եաբըլըպ Շիքակօեա կէօնտէրիլէրէք, պինալարընը արաբընա տիքիլէճէք տիր։ Էպնիյեէ նին պիւյիւք գըսմը տէրտէսթի ինչա իսէ տէ, «Թրբիչ Պազար» տէ-նիլէճէք օլան պիր տայրէ խիթամ պուլմագ իւզրէ տիր։

Պունլարտա չալըշան ամէլէնին էքսէրիսի, Սիւրիալը օլտուղալարը կիպի, կէչէն հաֆթա տախի 7սի էրմէնի, 4իւ եէհուտի օլարագ, Իսթանպոլտան 11 համմալ կէլիպ Օսմանը շիւպէսինտէ չալըշմաղա պաշլատրլար։

Էլպիսէլէրի մէմլէքէթիմիզ ուսուլինտէ օլուպ, ֆէպլերի իսէ ինկիլիզճէ եազըլար իլէ իշլէնմիշ տիր։

Գրեաֆէթլէրի շիմտիեէ տէկին պուրալարտա կէօրիւլմէմիշ օլան ամէլէյի մէրգումէ, իշտէն չրգըպտա չարշըլարը տօլաշըգլարընտա, Շիքակօլուար պունլարա պիր նազարը հայրէթլէ պագըեօրլար։

Ըսմին սոլ թարաֆընտաքի տախ բէլէրտէն պիրինին իւսթիւնտէ Օսմանը սանճաղը կէօրիւլիւեօր քի, իշթէ պու տայրէեէ հիւքիւմէթի Օսմանիեէ թարաֆընտան զաեէթլէ գըյմէթտար ասարը աթիգա վազ ու թէշհիր օլունաճագ վէ, սէրկի խիթամընտա երնէ Իսթանպոլա նագլ իտիլէճէք տիր։

Օսմանը շիւպէսի տայրէլէրինտէն պիրինտէ միւքէմմէլ պիր թիւրք կազինօ վէ լօգանթասը պուլունաճաղը կիպի, օեունճուլարը Սուրիէլիլերտէն միւրէքքէպ, պիրտէ թէաթրօ եաբըլաճագ իմիշ։ Էլպէթտէ պիր դաշ թագըմ ալաթուրգա չալը տախի պուլունուր։

Մուախխէրէն սէօքիւլէպիմէք իւզրէ, սէրկինին ինչաաթը ումումիեէսի կիպի Օսմանը շիւպէսի տէ թահթա պինա օլուեօր։

Ըսմի քիչատ հոկտ· 21 տէ իճրա իտիլէճէք վէ սէրկինին էն ճէսիմ ֆապրիգալարա մախսուս օլան վասի տայիրէսինտէ իճթիմա իտիլիպ, ըէյիսի ճիւմհուր Գէնճամէն Հէրիսըն հապրէթլէրի իլէ էհալինին իլերու կէլէնլէրի վէ սէրկի տիրէքթօրլարը նութգլար իրատ իտէճէքլէր, վէ 4000 նէֆէր Ամերիգա ասքերի թարաֆընտան պիր ըէամի կէչիտ իճրասընտան սօնրա, տիւրլիւ զինէթլէր վէ չէնլիքլէր եաբըլաճագ տըր։

Ֆապրիգալտը տայիրէսինտէ 100 պին քիչիլիք քանաբէլէր հազըլանըեօր, իշպու ըէսմի քիչատտա, Ամերիգանըն վէ մէմալիքի սաեիրէնին 750 ղազէթա մուխպիրլէրի մահալը մախսուսլարընտա հազըր պուլունարագ, վուգուաթը եազաճագլարը կիպի, անլէր միեանընտա այնի վազիֆէ իլէ միւքէլլէֆ օլարագ «Մանզումէ»նին Շիքակօ մուխպիրի օլան պու մուհարրիրի ճիզ տախի հազըր պուլունաճագտըր։

Եէվմի քիչատտան էվվել տէվլէթի Ալիեէ մուրախխասլարը, Շիքակօտա պուլունաճագլարը կիպի, տիւէլի սայիրէ մուրախխասլարը տախի կէլէճէք-լէր, ֆագաթ Նիւեօրգտա քարանթինաեա զիեատէ տիգգաթ իտիլտիկինտէն, Էվրօպատան կէլէճէք մէմուրլարըն ուզուն միւտտէթ քարանթինա պէքլէմէլերի մէլհուզ տուր։ Մէմլէքէթիմիզ վէ պիլ խասսա Անատօլու ճիհէթի սէնաթքէարլարը, իշպու սերկիեէ իշթիրագ իթսէլէր հէր տիւրլիւ սէնաիի նէֆիսէնին թէբրադզըեաթը ախիրէսինէ կէօրէբէք զիեատէսի իլէ միւսթէֆիտ օլաճագլարը կիպի, քէնտիլէրինտէ տէրէճէի մէհարէթլերի Ամերիգատա անլաշըլըր, վէ պուտա տէվլէթի Ալիեէնին մուճիպի չէրէֆի օլուր։

ԹԷԱՐՐՈՒՖ

Տիւնեատա հէր պիր ֆէրտ, հէր նէ մէսլէքտէ տախի պուլունսա, մերամ իթտիկի թագտիրտէ, քէնտի հալինճէ ճիւզի քիւլլի պիր սերվէթէ մալիք օլապիլիր։ Շու գատար քի չալըշմագ վէ գաղանտըղը ագչէեի եօլունտա թէսարրուֆ իթմէք գաեիտէլերինէ բիաեէթ իթմէսի լազըմ կէլիր։

Զէնկին օլմագլըղը պիրինճի չարթը սըրֆ ագչէ գաղանմագ օլմաերպ, ասրլ էլզէմ օլան չէյ իսէ գաղանտըղը ագչէեի նէ՞ եօլտա սարֆ իտէճէկինի պիլմէք տիր։

Նիչէ ատէվլէր թանըրըզ քի, կիւնտէ պիր իքի, վէ հաթթա պէշ օն լիրա գաղանբեօրլար իքէն, պու կիւն հիչ պիր սերվէթէ մալիք օլամատըգտան մաստա, ուֆաճըգ պիր ֆէլաքէթէ մուգավէմէթ իտէճէք գատար տախի պիր մէպլաղ թասարրուֆ իտէմէմիշլէր տիր։ Հալպուքի այնի վազըթտա կիւնտէ անճագ օթուզ դրրգ ղրշ· գաղանապիլէնլէրին էքսէրիսի, իյրատ վէ մէսարիֆլէրինի թանըրըզ, հէր կիւն իչիւն պիր մըգտար իհթիեաթ ագչէսի պիր թարաֆա գօյարագ

թասարրուքի իթտիքլէրինտէն, էվ վէլա ուֆաշ պիր մէպլաշ, ասնրա պիր էվէ, վէ տահա սօնրա նիչէ էմվալ ու աղարաթա մալիք օլարաք, պու կիւն ըէֆահը հալ իւզրէ վագրթ կէշիրմէքբաք, վէ կիւն տէն կիւնէ սերվէթլէրինի արթը մագտա տըրլար։

Միւշքիլ օլան չէյ, թասարրուքի եօլունտա իլք ատրմը այմաշ տրը։ Ինան հէր կիւն իշիւն էն ուֆաշ պիր չէյ թասարրուքի իթմէկի ատէթ իտինիպ տէ, ճիւզը քիւլի պիր մէպլաշ հուսուլէ կէթիրիր ի սէ, արթըգ պու գահատէյի թէրք իթմէսի իհթիմալտէն տէկիլ տիր։

Գունտան օն օնպէշ սէնէ ապտէմ միլլէթիմիզ հէնուզ պու գատտար «սիվիլիզասիօն» քէսպ իթմէզտէն էվվէլ, չօճուգլարրմըզտա պիր դայիտէի հասէնէ մէվճուտ իտի քի, էլլէրինէ կէշէն ապշէնի թօրրադտան մաասուլ մահֆազալարտա հըֆզ իտիպ, հէր կիւն օնուն հիսապը իլէ մէշղուլ օլուրլար վէ չօճուգլուգտան էմրի թասարրուֆա ալըշըրլար էտի։

Շիմտիէրտէ իսէ հալ քիւլիեէն մուղաէիրի օլտուղունտան, չօճուգլարրմըզ էլլէրինէ կէշէն ապշէնի մութլագ շու. եա պու օնունճաղա վէ եախօտ պիհուտէ էյլէնճէլերէ սարֆ իթմէքտէ, վէ թասարրուֆ նէ տամէք օլտուղունու պիլմէտիքտէն մատտա միքէմմէլ սուրէթատէ տէ միսրիֆլիք էօրէնմէքտէ տրրլեր։

Պու հալէ պիր նէթիճէ վէրիպ տէ ուսուլի իրօնոմիաէը միլլէթի միդտէ թասամմի իթտիրէքէ իշիւն իթթիխազ իտէպիճէքիմիզ էն միէսսիր թէտպիր, հէնուզ ֆուրսաթ էյտէ իքէն, սինի սէպտէթլէրինտէն պաշլաեարագ էգլատարրմըզա դանասթքեարլըզն պիր ֆագիլէթ վէ իսրաֆը իսէ պիր մահվիլատ օլտուղունու եօրէթմէք տիր։

Մամաֆիհ հիչ պիր փէտէր վէ եախօտ վալիտէ քէնտի հիւսնիսալէտագը իլէ իպրէթ օլմազըգ ճա էվատարրնա վէրեճէկի տէրս վէ նասիհաթլար, ասլա պիր ֆայիտէի մուճիպ օլմազ, զիրա կիճէ կիւնտիւզ թէսթրօլարան, պիրախանէլէրաէն վէ սայիր զէվզ մահէլլէրինտէն կէրի տուրմատան պիր փէտէր, քէնտի էվլատնա նասը՝ էօրէ մահալլէրէ կիթմէ մէսէնին թավսիէ էտէպիլիր, վէ եախօտ պիր չարկա, եա ֆիսթան վէ եա էլտիվէն իշին, կիւնլերճէ զօճասը իլէ զավկա էտէն պիր վալիտէ նա՞սլը զըղնա նասիհաթ էտէպիլիր քի մատտան, սիւսատէն վէ իսրաֆտան կէրու

տուրսուն։ Պունլար միւմքին տէկիլ տիր, վէ իլէրուտէ էկէր էմրի թէսարրուֆունի միլլէթիմիզտէ թասամմի արզու օլունուր իսէ, -վէ պուտա չօճուգլարրմըզը սինի սէպտէթլէրինտէն թէսարրուֆքեարըզա թասիլիմ իթմէքլէ օլուրսա, հէր հալտէ պու խուսուս, փէտէր ու վալիտէլէրին պիրազ քէյֆիէրինտէն ֆէտագքեարլըք էտիպ, քէնտի հիւսնիւ ալէչագլարը իլէ էվլատլարընա իպրէթ օլմազլարընա միւթէվազզըֆ տրը։

* * *

ԻՄ ԿԵՍՈՒՐՍ

Բ.

Հոս թէև կը վայելէր խորհրդածութիւն մը ընել, բայց խորհրդածութիւն ընել չ'եմ գիտեր ինչ ընեմ, ա՛խ օ՞րչափ կը նախանձիմ «Աղջկան մը սիրոյ» ին հեղինակուհւոյն, որ իւր պատմութեան ամբողջութիւնը կրցած է խորհրդածութիւններով լեցնել, և ի՞նչ սքանչելի խորհրդածութիւններ, որուն մէկ տողը գրելու համար եթէ քառասուն տարի ալ աշխատիմ չեմ կրնար յաջողիլ։ Դէշ կըլլար եթէ կեսրոջս համար երկար խորհրդածութիւն մը նուիրէի, հոս, ինչպէս որ վիքթօր Հիւկօ Փարիզի կոյուղիներուն համար տասնը չորս ատուար էջեր նուիրած է։ և Էօժէն Սիւ ալ Ռոտէնին համար այդ թուոյն կրկնապատիկը, բայց միթէ նախանձելը, փափաքիլը ունենալ ըսելէ։— չեմ կրնար։ ահաւասիկ պարզ ճշմարտութիւնը։ չատ իսկ է ինձ եթէ կեսրոջս պատմութեանը մէջէն չակէ չիտակ կարողանամ։ Ելլել։

Ու եղաւոր օր մը կեսուրս մեզի եկաւ խոժոռ դէմքով, կոտրած սրրտով, երեսէն ինկածը հազար կտոր կըլլայ։

—Խէր է հաճի հանըմ ցաւ մը ունիք։

—Ինաչբէ մէկ ցաւ մը ունենայի Արմենակս օրթախէն կը զատուի կոր։

—Է թող զատուի, ինչ կայ ատոր համար մէրագ ընելու։

—Է, անանկ է ամմա խանութին մալերուն փարան տալու է եօխսա օրթախը պաշխատիին պիտի ծախէ

Եւ այս յառաջաբանէն վերջ կըսկսի երկար երեմէական մը, թէ ի՞նչ չարիքներ պիտի ծագին խանութին ապրանքը ուրիշներուն առնելէն, թէ Արմենակը որչափ պիտի վնասէ այսպիսի «քէլէվիր» մը ձեռքէ փախցնելուն։ Թէ մեր ամուսնութիւնը քանի՞ հաւանական վտանգներու պիտի ենթարկուի այս դժբաղդութիւնէն։ և թէ ընդհակառակը ինչ երջանկութիւն պիտի բերէ թէ մեզ և թէ ծնողաց համար նշանածիս այս խանութին տիրանալը։ Այլն։

Բայց կարծեմ չէք գիտեր թէ հարյա ինչ կարողութեան տէր մարդ էր։

Իւր ամբողջ հարստութիւնը կը կազմէին տունն ու խանութը, գրաժառանգելով ծնողայրմէն, երիտասարդութիւնէն 'ի վեր անոնց վրայ ոչ բան մը աւելցուցած էր և ոչ ալ պակսեցուցած։ պահեստի գրամ ալ չ'ունէր օրէ կը վաստակէր օրէ կ'ուտէր։ իմ նշանուելէս առաջ ծրագիրը պարզ էր «տունիկս սայ մ'առնել ու ծերութեան ժամանակ մեկտեղ իյնալ վերնալ» սակայն խնդիրը փոխուեցաւ երբ ես նշանուեցայ։ որովհետև կեսրոջս խօսքին նայելով նշանածս այնչափ շատ կը շահէր որ ծնողքս չէին կրնար հաւատալ այնպիսի մէկու մը տունեփեսայութեան լուծին տակ մնալուն։ բայց իրենց համար հոգ չէր թէ ինչ պիտի ըլլային։ բաւական էր որ երջանիկ ըլլայի ամուսինովս ու կեսուրովս։ զիրենք այ հարկաւ Աստուած կը հոգար։ մանաւանդ թէ կեսուրս այնպիսի խօսքեր կընէր իրենց, և այնչափ ինամք ունէր վրանին, որ այս տակաւ պաշտպան մ'ունենալ վերջ ապագային վրայ խորհել պարզապէս էւելորդութիւն էր։ և կեսուրս ինչ որ կը խօստանար կը կատարէր այն ժամանակ։ սրոյ բազմութիւն օրինակները արդեամբ ցցուցած էր արդէն քանիցս։

Արմենակին ընկերէն զատուելուն հարցը քիչ մը ծանրակշիռ էր, չէ թէ դրամագլխոյն բաժնուելուն և գործին կազալուն համար, այլ մանաւանդ անոր համար, որ կեսրոջս ուզղակի մեզի դիմելը պարզապէս այս աւետիսը տալու դիտմամբ չէր այլ թագուն նպատակ մը կար անոր տակ, և մեր ընտանեաց անդամներէն և ոչ մէկուն համար գաղտնիք մ'էր այլևս թէ օգնութիւն մը կ'ուզուի հօրմէս, և այն ալ ինչ օգնութիւն։ 500 լիրայի գումար մը խանութի ապրանքները գնելու համար։ գումար՝ զոր կարելի էր ձեռք բերել միմիայն մեր տունն ու խանութը գրաւական տալով։

Այն և յաջորդ երկու գիշերները ամենեւին աչքս չը խփեցի, արդեօ՞ք Արմենակ կը տառապէ՞ր, արդեօք ներքնապէս կը վշտանա՞ր ընկերէն զատուելուն։ արդեօք հայրը չը՞ պիտի ընէր այս գոհողութիւնը, արդեօք բաղդը երջանկութեան հասնելու պահո՞ւս պիտի հարուածէր զիս։ Ամբողջ կեանքս կ'ուտայի եթէ հնար մ'ըլլար նշանածիս օգնելու։ զի կը սիրէի զայն և ի՞նչ սէր։ ..... վայրկեան մը երեւակայութենէս չէի կրնար հեռացնել կորովի կազմուածքն ու ժպտուն դէմքը, աղու աչերն ու առնական հասակը, ո՜հ կը սիրէի այո՛, գերին եղած էի իւր կատակներուն և կարծես դիտ ակնարկներուն կը հնչէր իւր քաջ ձայնը բարովը։ հապա այն պինարիը...

Եթէ ինձ ինայած ըլլար չէ՞թէ տուն մը, չէ թէ [illegible] մը այլ ամբողջ ունեցածս [illegible] կը յանձնէի իրեն բաւական էր որ երջանիկ ըլլար նշանածս, բայց հա՞րս—որովհետև ինքը չէր Արմենակին նշանածը։ անիկայ բոլորովին տարբեր կողմէն կը նայէր գործին։

—Ի՞նչ կըսես կնիկ, աճապա մեր գլխուն տօլա՞պ մը պիտի տարէնէն։

—Քա՛ ինչո՞ւ տօլա՞պ է, զահէր քուկին 500 ոսկիիդ մէօհթաճն է խալխը։ օրթախը զատուեր է նէ փարայ պէտք է քի տայ։

—Աղէկ ամմա, ես ըսթիեարուն թեանս վախիթը փրկիչ չեմ կրնար նետուիլ տունն ու խանութը երթայ իսէ մեզի ճուրը տուր։

—Քա՛ օ՞ր պիտի երթայ, անքի էմնիյէթ չունիս նէ աղջիկդ միտար։ տունդ աղջկանդմէն խըյմէթլի՞ է զահէր։ տարի մը ետքը վրադ պիտի դարձնէ, հէմ ետքը ետքը որի պիտի մնայ քի, ալլան ախպօ՞ր։

—Խելքդ չը հանիր կոր կնիկ, տունն ու խանութը առնելէն ետք մեզի դուրս ճգեն նէ՝

—Քա մեզայ Աստուածամայր, մարդ չը լսէ, աա ինչ լախրթը է քի Արթաքի աղա, էյէր օր Աղաւնին կէսուրը լսէ իսէ հեղ մ'այ տուներնիս ոտք չի կոխեր։ մեր վերայ կը խենթենայ նէ, ան ի՞նչ կընիկ է քի հիչ անանկ բան կընէ՞։

Վերջապէս մօրս հաւոզումները մէկ կողմէն, իմ արցունքներս միւս կողմէն սարսեցին խեղճ հայրս համակերպելու, և շարաթ մը վերջ արդէն տունն ու խանութը Արմենակին անուան փոխացուած էր։

* * *

ՄՈՒՀԻՄՄ ԻԼԱՆ

Լաստիգ գալոշ վէ սաեիր սեագ գապլարը մահալի ֆիրուխթու։

Էհվէն ֆիեաթլա զաեէթ զարիֆ վէ տաեանրզլը հէր նէվի աեագ գապլարը սաթմագլա մէշհուր վէ լաստիգ գալոշ տէրսսու տիմէքլէ մաարուֆ օլան,

Սուլթան համամընտա 47 վէ 49 նումէրօլու Սեպուհ Տէմիրճեան էֆ ֆնին մաղազասը տրը։

Պազը միհթէքիրլէր պունլարըն մուգավատան եաբըլմըշ թագլիտլէրինի սաթարագ խալգը ալտաթմագտա օլտուգլարընտան, հէրքէսին մէզքիւր մազազաեա միւրաճաաթլարը թավսէիէ օլունուր։

36—1

ԹԷԼԷԿՐԱՖԼԱՐ

Վիէննա 18 հոկտ.— Ավսթրիա մէպուսան էնճիւմէնի, իճթիսայի ախիրինտէ թէքմիլ ազալար մէվճուտ օլտուղու հալտէ խարիճիէէ պիւտճէսինի թաստիգ իթմիշ տիր։ Միւզաքէրէ զաեէթ շիտտէթլի պիր սուրէթտէ ճէրէեան իթմիշ տիր։ չէօյլէ քի, կէնճ Զէհլէրտէն Մ. Էյմ թէքբար իթթիֆագը միւսէլլէս ալէյհինէ իրատը մէգալ իթմիշ, վէ տրկէը նաթըգաբէրտաղլար իսէ, իթթիֆագը միւսէլլէսին շիմտիեէ գատար պախշ իթտիկի ֆէվայիտտէն պահս իլէ, լէհինտէ պէեանը էֆքեար իլլէմիշլեր տիր։

Գօնթ Գաունօքի Մ. Էյմէ ճէվապէն չէօյլէ տէմիշ տիր։

«Պուրատա հիչ քիմսէ Ռուսիա իլէ մուհարէպէ արզուսուն տէկիլ տիր, պիլաքիս հէր քէս տէվլէթի միւշարիէյհա իլէ հիւսնիւ մինասէպաթտա պուլունմագ իսթէր։ Պունտան մատտա, Ռուսիա իլէ շիմտիքինտէն զիյատէ մուճիպի մուճասսէնաթ պիր թիճարէթ ահտնամէսի ազտը արզու օլունուր։ Սըրֆ թէտաֆիի օլան իթթիֆագը միւսէլլէսին, Ռուսիա ալէյհինտէ թէրթիպ օլունտուղու, հիչ պիր վագրթ իտտիա իտիլէմէզ։ Պիզ Ռուսիա իլզէրինէ հիւճում իթմէնէճէկիզ, իթթիֆագը միւսէլլէս եալնըզ միւթթէֆիգլէրին տէկիլ, իլա թէքմիլ էվրօբանըն մէնաֆիինի մուհաֆազա իթմէքտէտիր, պունտան պաշգա իթթիֆագը մէզքիւր սրրֆ իչ տէվլէթլէրէ մախսուս օլմասը դոգրու տիկէրլէրի տախի իշթիրաք իտէպիլիրլէր։

«Ավսթրիա-Մաճարիսթան ալէյհինտէ հիչ պիր մահէլլտէ մէգասիտի թէարրուզգեարանէ կէօրիլմէմէքտէ տիր։ Թասագրպ իթտիկիմիզ Շարգ բօլիթիգասը, նիհայէթ տէրէճէտէ մուսլիհանէտիր, պիզ ասլա պիր չէյ արզու իթմէտիկիմիզ կիպի, հիչ պիր տախիլի ումուրա տախի միւտախէլէ իթմէեիզ։ Պէօյլէ սուլհճուեանէ վէ խայրբխահանէ պիր բօլիթիգաեա գարշը, իթիրազաթտա պուլունմագ պիր ազ միւշքիլ տիր։ Պիրինտէն մատտա, տիկէր քեաֆիֆէյէ էվրօբա տէվլէթլէրի սէֆիրլէրի իլէ հիւսնի միւնասէպաթտա պուլունմագտաեըմ, վէ իշգու էճնիեէթտէն տօլաեը պէեանը թէշէբքիւրլէ պէրապէր, վար գուվվէթիմիզ իտարէյի հազրէրէնին պագասընը իլթիզամէ սայ իտէճէկիմի վատ էյլէրիմ։»

Ա.ԶԳԱՑԻՆ

Կրօն. Ժողով, Ս. Պատրիարք Հազրինին Նէզարէթի վէ Գեր. Գրիգորիս Սրբազանը բրեասէթի թահրընտա օլարաք, տիւն Բաթրիգխանէմիպտէ թէճէմմիւ իթմիշ տիր։

Մէճլիսի մէզքիւր, 15 գատարիզ տիվաճ վէ խուսուսի մէսէլէլերին բուեէթ վէ թէսվիեէսինտէն մատտա, պէրվէճհի աթի պազը գարարլար վէրմիշ տիր։

Արմաչտա բուհանի մէքթէպիմիզին (Դպրեվանք) և ինճի սընրքը, պու սէնէ թէշքիլ իտիլտիկի վէ սընրքը մէզքիւրէ տախիլ օլան 7 էֆէնտիլերէ, Սարկաւագլըգ սրֆաթը բուհանլիէսի վէրիլտիկի վէ մէքթէպին չէշմի մէճմունիէթլէ կէօրիւլմէքտէ օլան հիւսնի ինթիզամ վէ իտարէսի, Ս. Պատրիարք Հայր հազր, Թարաֆընտան, Կրօն. Ժողովա թէպլիղ վէ իյզահ պուրուլմասը իլէ, իշգու մէքթէպին թէէսիս վէ քիւչատընա մուվաֆագըյէթլէրինտէն վէ թէրագգըեաթը մէշհուտէսինտէն տօլաեը, մէճլիսճէ Ս. Պատրիարք հազրինէ արզը թէշէքքիւրաթ իտիլմիշ վէ մէքթէպ հէյեէթի իտարէսինէ, թահրիրէն պէյանը մէճմունիէթ իտիլմէսի թահթը գարարա ալընմըշ։

Մուալլիմլէրտէն Պալըգճեան Ազնաւոր էֆէնտինին, Գուրուչէշմէ քիլիսէմիզ իւզէրինէ, Քահանայ թագտիս օլունմասը գարարկիր օլմուշ տուր։

Պէյօղլու Ս. Երրորդութիւն քիլիսէմիզ աւագերէցի, Տ. Գրիգոր աւագ քահանայ Աճէմեան, մէզքիւր քիլիսէ քահանալարը ալէյհինտէ պազը շիքեաեաթ տէրմէեանը իլէ, մէէմուրլիէթինտէն իսթիֆա իթմիշ իսէ տէ, իսթիֆասը գապուլ օլունմամըշ, վէ շիքեաեէթին մահիեէթ վէ տէրէճէյի էհէմմիեէթինի թահգիգ ու իշար իթմէսի, Պէյօղլու քարոզիչի Դեր. Գարեգին Սրբազանա իհտալ օլունմուշ տուր։

Կիլիկիա Կաթողիկոսու, Ամեն. Մկրտիչ Ս. հազրէթլէրի թարաֆընտան սրֆաթը բուհանիէէսի նէզ իտիրմիշ օլան, Մալաթիատաքի Իսահակ Եպիսկոպոսուն, շիքեաեէթի վագասը իւզէրինէ, վարիտ օլան էվրագ, տիւնքի Կրօն. Ժողովուն նաղարը թէտգիգինտէն կէչէրէք, միւմայիլէյհ եպիսկոպոս հագգընտաքի միճաղամէն թասատիու թախֆիֆի խուսուսունուն, Ս. Պատրիարք Հայր հազր. Թարաֆընտան Կաթողիկոս հազրէթլէրինէ թաֆսիեէ վէ իշար պույրուլմասը գարարկիր օլմուշ վէ իշգու գարարըն Իսահակ Եպիսկոպոս տասի պիլտիրիլմէսի միւնասիպ կէօրիւլմիշ տիր։

Մըսըր առաջնորդու Գեր. Գէորգ Ծ. Վրդ. Իսթիւճեան, սեպտեմբերին 12 սինտէ Իսկէնտէրիեէէն Դահիրէեէ ավտէթ իթմիշ վէ Ս. Խաչ եօրթուսու միւնասիպէթիլէ Ս. Պատարագ թագտիս վէ միլլի մէճլիսլերին թէշքիլինէ իպթիտար իլէմիշ տիր։

ՏԱԼԻԼԻԵԷ

Ախիրէն Սբանիա սէֆարէթինէ թայէին օլունուգ, Ամինա Եունան գրալընա իթիմատնամէլէրի նի թագտիմ իտէճէք օլան, Տէրսաատէթ Սբանեա էլչիսի Մ. տր Ռուսթա, էվվէլքի կիւն Պապը Ալիսէ պիլ ագիմէ Սատրազամ ճէվատ վէ Խարիճիեէ նազըրը Սայիտ բաշալար հազարաթընա վէտտա իտերէք, միւշարիէյհիւմա հազարաթընա, Ամինատան ավտէթինէ տէկին մասլահաթկիւզարլըգ վազիֆէսինի իյֆա իտէճէք օլան սէֆարէթի մէզքիւրէ պիրինճի քեաթիպի Մ. տր լա Պար տր Ֆլանտրը թագտիմ իթմիշ տիր։

Սուտուր իտէն պիր իրատէյի Սէնիէեէ թէվֆիգէն, քեաֆֆէյի տէվաեիրի տէվլէթ, կէրէք խաքիբայի Շահանէեէ վէ կէրէք մազամը սատարէթէ թագտիմ գըլընան իսթիտալաբ հագգընտա իճրա օլունան մուամէլաթը բէսմիեէեի հավի մունթազամ պիրեր տէֆթէր թանզիմլէյէ մէշղուլ օլուպ, տէֆաթիրի մէզքիւրէնին խիթամընտա աթէպէյի իւլեաեէ արզ օլունաճագ տրը։

Ումում մէմալիքի Օսմանիեէ շընմէնտֆէրլէր թարիֆալարընը պիր սիեագ իւզրէ թանզիմէ մէէմուր գօմիսիօն, էվվէլքի կիւն տախի Նաֆիա Նէզարէթինտէ ագտը իճթիմա իթմիշ տիր։

Գըչըն քէօմիւրին պահալանմասը իչիւն, հիւքիւմէթճէ լազըմ կէլէն թէտապիրին իթթիխազ օլունտուղու ագտէմճէ եազըլմըշ իտի։

Պու գապիտէն օլարագ, Շէհր Իմանէթի Զաթալճատան 750.000 օգգա քէօմիւր ճէլպի զըմընտա իգթիզա իտէն թէտպիրլէրի իթթիխազ իթմիշ տիր, պու քէօմիւրլէր պէհէրի 7500 էր օգգա օլարագ եիւզ վակոնա թահմիլ իտիլիպ Տէրսաատէթէ նագլ օլունաճագ, վէ քեաֆֆէյի մէսարիֆ տախիլի հիսապ օլարագ եիւզ օգգասը 40 զրուշա սաթըլաճագ տրը։

Պէրլինտէն ալընան պիր թէլէկրաֆա նազարէն, էէնի բուս խաթիգրազը ագտ օլունմուշ վէ եա ագտ օլունմագ իւզրէ պուլունմուշ տուր։ Պու տէֆա 300 միլիոն ֆրանգլըգ եիւզտէ 4 ֆայիզլի պիր իսթիգրազը ճէտիտ ագտ իտիլէ

ճէք օլուպ, արթըգ եիւզտէ 3 նէ-վինէ միւրաճաաթ օլունմահաճադ տըր։ Եիւզտէ 6 ֆայիզլի իսթիդ-բազ, զաթէն Բարիզին Բօչիլտ պան-գասըյա ագտ օլունահաճադ իսի, զարիպի շուրասը քի Բօչիլտ պան-գասը պունտան ագտէմ եիւզտէ 3 ֆայիզլի իսթիդբազը պագըսընը այմաղա տավէթ օլունտղուու հալ-տէ մուվաֆֆագաթ իթմէմիշ իքէն, պու քէրրէ մէզքիւր Բօչիլտ պան-գասընին պաշընա կէչմիշ իմիշ։

Բուսիատաքի միւխթէլիֆ պան-գալար, պու 300 միլիոնլուգ իս-թիդբազը պիր սիւլսիւնի ալտրգ-լարը կիպի, Պերլին պան-քէրլէրի տէ իշթիրագ իտիեօրլար։ Անճագ Բա-ռիզին Բօչիլտ պանգասը, իշպու իս-թիդբազը թահթը հիմաեէսինէ ալ մըշ տըր։

«Հագրգաթ-իւլ-ախպար» զազէ թասընտա օգունտուղունա կէօրէ, ճէպէլի Լիպան միթէսարրըֆը Նա-ում բաշա հազր։ լիվայի մէզքիւրտէ պիր թագըմ իսլահաթ իճրասըյլա մէշղուլ օլուպ, իշպու իսլահաթ ճիւմլէսինտէն օլարագ, պու քէրրէ ճէպէլի մէզքիւր մէճլիսի իտարէ սինի տաղըտարագ, եէնէ նիգամը տայիրէսինտէ ինթիխապը ճէտիտէ իլէ թէքրար թէշքիլ իթմէք ար-զուսունա իմիշ։

Քէզա մէճլիսի իտարէսինի իքինճի տէրէճէտէ պիր չօգ մէէմուրինի տախի, միւշարիլէյհ Նաում բաշա հազր։ Նին էմրի իւզերինէ մէէմու-րիեէթլէրինտէն իրրաճ օլունմուշ-լար տըր։

Թէնպէքի շիրքէթի թահվիլաթը ուժուժ վիլաեաթը Շահանէճէ բաղ պէթ պուլուպ, էլեէվ 505 տէն 510ա գատար գըյմէթի թէրագգը իթմիշ վէ պու իսկ շաեանը մէմ նունիեէթ մէվատտէն պուլունմուշ տուր։

Ըէժիրինէ կէլէնէ սեպտ. այր վա-րիտաթը, 182,000 լիրա օլուպ, չու հալտէ կէչէն մէզքիւր այլնա մահ-սուպէն 16,000 լիրայի ֆազլայի վա-րիտաթ միշահէտ օլունմագտա տըր։ Իշպու թէզեիտի վարիտաթ 1892–93 սէնէսի սաթըշընա զամմ օլունուր իսկ, 1891–1892 սէնէսինէ նիսպէթլէ, 130,500 լիրա ֆազլայի վարիտաթ հուսուլէ կէլմիշ օլուր։

Պանգը օսմանի իշէն լիւզիւմի օլան տէօրթ մէէմուրուն գապուլի զըմնընտա վուգու պուլան միւսա-պէգա իմթիհանընա, էվվէլքի կիւն 63 նամէէր իշթիրաք իտիպ, իքին-ճի իմթիհան իսկ կէլէճէք բաղար իրթէսի կիւնիւ վուգու պուլաճագ տըր։

Տէվլէթի ալիեէ իլէ Ինկիլթէրրա տէվլէթի պէյնինտէ, պիր թիճա-ճէք օլուպ, արթըգ եիւզտէ 3 նէ-վինէ միւրաճաաթ օլունմահաճադ տըր։ Եիւզտէ 6 ֆայիզլի իսթիդ-բազ, զաթէն Բարիզին Բօչիլտ պան-գասընա ագտ օլունահաճադ իսի, զարիպի շուրասը քի Բօչիլտ պան-գասը պունտան ագտէմ եիւզտէ 3 ֆայիզլի իսթիդբազը պագըսընը այմաղա տավէթ օլունտղուու հալ-տէ մուվաֆֆագաթ իթմէմիշ իքէն, պու քէրրէ մէզքիւր Բօչիլտ պան-գասընին պաշընա կէչմիշ իմիշ։

Բուսիատաքի միւխթէլիֆ պան-գալար, պու 300 միլիոնլուգ իս-թիդբազը պիր սիւլսիւնի ալտրգ-լարը կիպի, Պերլին պան-քէրլէրի տէ իշթիրագ իտիեօրլար։ Անճագ Բա-ռիզին Բօչիլտ պանգասը, իշպու իս-թիդբազը թահթը հիմաեէսինէ ալ մըշ տըր։

«Հագրգաթ-իւլ-ախպար» զազէ թասընտա օգունտուղունա կէօրէ, ճէպէլի Լիպան միթէսարրըֆը Նա-ում բաշա հազր։ լիվայի մէզքիւրտէ պիր թագըմ իսլահաթ իճրասըյլա մէշղուլ օլուպ, իշպու իսլահաթ ճիւմլէսինտէն օլարագ, պու քէրրէ ճէպէլի մէզքիւր մէճլիսի իտարէ սինի տաղըտարագ, եէնէ նիգամը տայիրէսինտէ ինթիխապը ճէտիտէ իլէ թէքրար թէշքիլ իթմէք ար-զուսունա իմիշ։

Քէզա մէճլիսի իտարէսինի իքինճի տէրէճէտէ պիր չօգ մէէմուրինի տախի, միւշարիլէյհ Նաում բաշա հազր։ Նին էմրի իւզերինէ մէէմու-րիեէթլէրինտէն իրրաճ օլունմուշ-լար տըր։

Թէնպէքի շիրքէթի թահվիլաթը ուժուժ վիլաեաթը Շահանէճէ բաղ պէթ պուլուպ, էլեէվ 505 տէն 510ա գատար գըյմէթի թէրագգը իթմիշ վէ պու իսկ շաեանը մէմ նունիեէթ մէվատտէն պուլունմուշ տուր։

Ըէժիրինէ կէլէնէ սեպտ. այր վա-րիտաթը, 182,000 լիրա օլուպ, չու հալտէ կէչէն մէզքիւր այլնա մահ-սուպէն 16,000 լիրայի ֆազլայի վա-րիտաթ միշահէտ օլունմագտա տըր։ Իշպու թէզեիտի վարիտաթ 1892–93 սէնէսի սաթըշընա զամմ օլունուր իսկ, 1891–1892 սէնէսինէ նիսպէթլէ, 130,500 լիրա ֆազլայի վարիտաթ հուսուլէ կէլմիշ օլուր։

Պանգը օսմանի իշէն լիւզիւմի օլան տէօրթ մէէմուրուն գապուլի զըմնընտա վուգու պուլան միւսա-պէգա իմթիհանընա, էվվէլքի կիւն 63 նամէէր իշթիրաք իտիպ, իքին-ճի իմթիհան իսկ կէլէճէք բաղար իրթէսի կիւնիւ վուգու պուլաճագ տըր։

Տէվլէթի ալիեէ իլէ Ինկիլթէրրա տէվլէթի պէյնինտէ, պիր թիճա-ճէք օլուպ, արթըգ եիւզտէ 3 նէ-վինէ միւրաճաաթ օլունմահաճադ տըր։ Եիւզտէ 6 ֆայիզլի իսթիդ-բազ, զաթէն Բարիզին Բօչիլտ պան-գասընա ագտ օլունահաճադ իսի, զարիպի շուրասը քի Բօչիլտ պան-գասը պունտան ագտէմ եիւզտէ 3 ֆայիզլի իսթիդբազը պագըսընը այմաղա տավէթ օլունտղուու հալ-տէ մուվաֆֆագաթ իթմէմիշ իքէն, պու քէրրէ մէզքիւր Բօչիլտ պան-գասընին պաշընա կէչմիշ իմիշ։

Բուսիատաքի միւխթէլիֆ պան-գալար, պու 300 միլիոնլուգ իս-թիդբազը պիր սիւլսիւնի ալտրգ-լարը կիպի, Պերլին պան-քէրլէրի տէ իշթիրագ իտիեօրլար։ Անճագ Բա-ռիզին Բօչիլտ պանգասը, իշպու իս-թիդբազը թահթը հիմաեէսինէ ալ մըշ տըր։

«Հագրգաթ-իւլ-ախպար» զազէ թասընտա օգունտուղունա կէօրէ, ճէպէլի Լիպան միթէսարրըֆը Նա-ում բաշա հազր։ լիվայի մէզքիւրտէ պիր թագըմ իսլահաթ իճրասըյլա մէշղուլ օլուպ, իշպու իսլահաթ ճիւմլէսինտէն օլարագ, պու քէրրէ

ԱԼՄԱՆԵԱՏ ԱՀՎԱԼ

Ալման էֆալիսի պաշ վէքիլ իլէ Բրուսիա հէյեէթի վիւքէլասը մի եանընտա, պիր միւնաղաշա թէհատտաս իթտիկի զանընա զահիպ օլմագտա տրը։ Տէվերան իտէն պաղը չաեիալարա նազարէն, Իմբէրաթօր Կիւօմ հազ. պաշ վիքիլին լէհինտէ դաթիէն պէեանը ըէյ պուեուրմուշլար տրը։

«Նիւ-Եօրգ-Հէրալտ» ղազէթասը մուխպիրլինին պէեանընճա, Իմբէրաթօրուն եէնի դանունու ասքերիի պիր մուամէլէյի վաթանբէրվերի թէսմիեէ իլէ, գօնթ Գարբիվիեի թէպրիք իլէմիշ տիր։ Մուախսէրէն Իմբէրաթօր պաղը սէրայ մէէմուրիինիե, «Մէքթէպլէր գանունունտան վաղ կէչտիմ իսէտ, գանունու ասքերի լայիհասընը ասլա կէրի ալմաեաճաղըմ, վէ պու տէֆա նիհաեէթինէ գատար սարֆը իհթիմամ իլէեէճէկիմ, վէ հաթթա հինի հաճէթտէ բարլամէնթօ եու տախի տաղտրպ, մէմլէքէթ պիղիմ լէհիմիզտէ պիր էքսէրիեէթ թէչքիլ իտէճէք մէպուսան ինթիխապ իտիպտէ, իշպու գանունու ճէտիտի ասքէրն գապուլ օլունճաեա գատար սէպաթ իտէճէկիմ» պուեուրմուշլար տրը։

«Նացիոնալ Ցայթունկ» ղազէթասը «Նիւ-Եօրգ-Հէրալտըն պու հավատիսինտէ պիրազ միպալաղա կէօրմէքլէ պէրապէր, էսասը տօղրու օլտուղունու, վէ հաթթա ախիրէն իմբէրաթօր Կիւօմ հազ. մաեէթինճէ տախի պու միսիլու չաեիաթ տէվերան իթտիկինի թէէմինէն պէեան իտիեօր։

Մալիւմ օլտուղու վէճհլէ, եէնի ասքերի գանուն լայիհասընն իճրա վէ թաթպիգաթընա լազըմ օլան մէսարիֆաթը միւնղամմէ, 65 միլիոն մարգ եանի 88,250,000 ֆրանգա պալիղ օլմագտատը։ Ալման գաթօլիքլէրինին պաչլըճա միւրէվվիճի էֆքեարը օլան «ճէրմանիա» ղազէթասընն իթթիխազ իթտիկի մէղլէքի խուսուսէթքեարանէ, ալէմի բէսմիեի թէտճճիւպտէ պըրազմըշ տը։ Մէղքիւր ղազէթատիեօրքի, էկէր լայիհայի մէպհուսէ օլտուունու 90.000 նէֆէր արթմասը վէ մէսարիֆին 60-70 միլիոն թէղտիւտիւ ճիհէթլիերինին հապի իսէ, մէճլիսի միլիթահրա թարաֆընտան խայլիտէն խայլի թախֆիֆ օլունմասը ճա, լայիհայի մէղքիւրէնին գապուլի իմքան խարիճինտէ տիր։ Իմտի էկէր գօնթ Գարբիվի քէնարի հալ ու մէվզրինի մէղքիւր գանուն լայիհասընն հալ ու վազի եէթինէ թէչիկ իթմէք նիյեէթինտէ իսէ, պիղիմ էֆքեարըմզճա քէնտու ազլի տախի մուհագգագ տը։

ՍԱԲՐԱՖԻՅԵԷ

ԳԱԼԱԹԱ ՊՈՐՍԱԸ

1892 Հոկտեմբեր 6 սաաթ 3

Էսկ. Ռում. միւալէտտէլէ. սէրի 8

Տիւն ագչամ գափանտը.	24	9
Պու սապահ աչըլտը...	24	6
Տիւն էն եիւքսէք ֆիեաթ	24	13
Տիւն էն աշաղը ֆիյաթ.	24	8
Սէրի Ա. .... Ի. Լ.	54	35
» Պ ..... » »	31	30
» Ս ..... » »	24	34
Թահվիլաթը Օսմանլիյէ.	83	20
Էն եիւքսէք ֆիեաթ ..	83	20
Էն աշաղը ֆիեաթ ...	83	15
Թասֆիյէէ.....		18
Շըմէնտըֆէր .... ֆր.		94
Օպլիկ. Թրամ. գ. ք. ֆր.		507
Իսթիլանճ 8 կիւնէ. Լ. Օ.		275
» 1 այա. » »		600

Գօնսօլիտ բէքօրու...
Օսմանլիյէ » .. Բէքօր
Շըմէնտըֆէր » .. Տէքօր

ԱԳՍԻՕՆԼԱՐ

Իսթանպօլ պանգասը Ի. Լ.	4	38
Սօսիէթէ ժէնէրալ .. »	5	8
» Օթ. չանժ է վալէօր	4	20
Գրէտի ժէնէրալ օթօմ. Լ. Օ.	8	1
Թրամվայ.....	6	5
Բէժի ..... գ. ք.	16	17

ԵՈՒՆԱՆ ՖՕՆՏՕԼԱՐԸ

Իսթիգրազ 5% ... ֆր.	335	
» 4% ... »	330	
Պանգ Նասիօնալ... »	401	
Լօրիօմ ..... »	85	

ԱԳՃԷ ՖԻՆԱԹԼԱՐԸ

Օսմ. մր. 100 ղշ. տան	Ղշ.	Փ.
Սիմ մէճիտիյէ	107	6
Մէթալիք	97	20
Պէշլիք	101	
Ալթընըզ	101	
Ինկիլիզ լիրասը	110	14
Ֆրանսըզ »	87	26
Բօլ	90	
Գարպօն գաեիմէսի ..	9	3

ԳԱՄՊԻՕ

Լօնտրա.....	109	5/8
Փարիս	23	
Ֆիօրէն	10	87½
Ֆրանգ		

մարգ

Պաղչէ գարուսընտա ճէլալ պէյ խանը իթթիխալինտէ ԵԱՎՐՈՒԵԱՆ վէ ԻՍԱԳՈՒԼԵԱՆ էֆէնտիլէրին 10 նիւմէրօլու Իտարէ չաեը նամ մաղազալարընտա ճավանընն վէ Զինին էն ալէա վէ նէֆիս չայլարընտան քիւլիյէթլի սըփարըշլար կէլմիշ տիր։ Պունլարըն լէզզէթի, նէֆասէթի, հասսիյէէթի վէ էհվէնիեէթի ճիհէթի իլէ հէրքէս ըէգասլէթ իթմէքտէ վէ բազարլըղա մահալ պըրազմագսըզընը միւշթէրիլէր մէմնուն իտիլմէքտէ տիր։

Մէզքիւր չայլարտան մէմալիքի Շահանէնին պիլ ճիմլէ չայճը տիւքքեանլարընտա պուլունուր։

Պալատէքի ալէամաթը ֆարիգանընն չըգմըշ օլան թագլիտինտէն սագընըլմագ թավսիյէ էտիլիր։ 75-3

Լ'ԷԿՕՆՕՄԻ ԷՆԹԷՐՆԱՍԻՕՆԱԼ

L'Economie Internationale

Թէէմին օլունմուշ սէրմաեէսի

5,000,000 Ֆրանգ։

Էմրի թէսարրուֆա բիաեէթտէն նէ տէրէճէ իսթիֆատէ օլունապիլէճէկի թարիֆտէն միւսթաղնի օլուպ, աքսի հալինտէ կիւճ հալ իլէ թէտարիք իտիլէն սէրվէթ ու սէրմաեէ պէր հավա օլուր։ Վազաա ճիւզի պիր ֆէտաքեարլըգ իլէ սէրմաեէ վէ սերվէթ թէտարիքի տախի միւշքիլ օլտուղու կիպի, իչթէ լ'Էքսպլորատ Էնթերնասիոնալ չիրքէթի Բարիզտէ Ֆրանսա տէվլէթի թահթը հըմաեէսինտէ թէշքիլ օլունմուշ օլուպ, պիր խայլի վազըթտան պէրու Տէրսաատէթտէ իճրայի մուամէլէ իթմէքտէ օլտուղունտան, ապօնէլէրինտէն կէօրտիկիս բաղէթ իւզէրինէ, գումբանէա պու տէֆա պիր խըտմէթ տահա իյֆա իչին 600,000, 60,000, 6000 վէ զայրիհիւմ ֆրանգ գազանան Օսմանլը չըմէնտըֆէր թահվիլաթընընն 1 նիւմէրօսու իլէ, էգօնօմի էնթէրնասիօնալընն 10 նիւմէրօսունա հիսսէտար իտէր։

ՖՈՒՐՍԱԹՏԱՆ ԻՍԹԻՖԱՏԷ

Բաղչէթլու էհալի պաղը մուզիրը բիեանգօլարտան կէրի չէքիլիպ, պէօյլէ միւհիմմ պիր գումբանեա իլէ ադը մուգավէլէ վէ թէէմինի իսթիգպալ իտէպիլիր։

Ապօնէ եաղըմագ վէ թաշրալարճա ուճէնի օլմագ վէ տահա մուֆասսալ մալիւմաթ ալմագ իսթէեէնլէրին, Սիրքէճիտէ կիւլպէնք խանընտա 26 վէ 27 Ն. մաղազալարտա, գումբանեանընն վէքիլի մութլագը օլան Բ. Շէհիրլեան էֆ. վէ եախսօտ ումում միւֆէթթիշի պուլունան Ա. Ահարոնեան էֆէնտիլէ միւրաճաաթ իթմէքլէրի իլան օլունուր։

ՄԱՐՏԻՉ ԷՖ ԹՈՒՄԹՈՒՆՃԵԱՆ

Իսկիւտար Սէլամսըզ ճատտէսի Ն387

Էֆէնտիի միւմարէյէ, հէր կիւն սապահտան էօյլէյէ գատար խանէսինտէ պուլունուպ, միւտավամթ վէ ամէլիաթը ճէրահիյէ վէ խուսուսիյէ սըրաճա իլէթինի պիր մէհարէթը քեամիլէ իլէ թէտավի իթմէքտէ տիր։

ԲՕՍԹԱ ԲՈՒԼԼԱՐԸ

Հէր նէվի էսկի բուլլար վէ գարթ բօսթալար վէ մէսքիւքեաթ վէ ասարը թթիգա, էն եիւքսէք ֆիեաթլա չիրքէթիմիզ թարաֆընտան միւպաեէա օլունմագտա տրը։ Վագը օլաճագ թէքլիֆիէրի միւսլէյին մէքթուպլարա իրսալ օլունաճագ բուլ, մէսքիւքեաթ վէ ասարը թթիգա վէ սաեիրէ աթիտէքի ատրէսէ կէօնտէրիլմէլի տիր։

A. WEISZ

marchand de timbrespostes et antiquités

Budapest, (Hongrie)

Vàczi-körut 4.

Ա. ՎԱՅՍ

Բուլ վէ ասարը արիգա բաճիրի

Բէյթա (Մանարիսթան)

Վագզի—Բէօրիւթ Ն° 4

20—4

ՊԱՏԿԵՐ

ԱՇԽԱՐՀԻԿ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ

Դուրզէն էֆ.ի խնամով պատրաստուած սոյն գրական հաւաքածոյն, որ պիտի պարունակէ ժամանակակից բոլոր կարող գրագիտաց հատուածներն իրենց ձեռագիր ստորագրութեամբ, տեսարան տեսարան կը հրատարակուի։

Ա. և Բ. տետրակներն

լոյս տեսած են և կը ծախուին ե ռեքական ղրուշի։ 1—2

ԳՐԱԲԱՐ

Ե Ի

ՀԱՅ ՏԱՃԿԵՐԷՆ ՍԱՂՄՈՍ

Միւթէվէֆա Պատուելի Դրիգոր էֆ. Փէշախսալճեան չէնտ սէնէլէր մուգատտէմ այրգ թիւրքճէ լիսան իւզրէ թէրճէմէ իտէրէք պիր քաչ տէֆա թապ իտիլմիշ օլտուղու հայտ թիւքէնմիշ օլտուղընտան բաթրիք էֆէնտի հազրէթլէրինին էմրի իլէ պու տէֆա թէչքարէն դայէթ նէֆիս սուրէթտէ թապ օլունաբագ քեաֆֆէ քիթապը տիւքքեանլարընտա պուլունմագտա տրը։

Էյի քեաղըտլըսը 25 վէ ատի քեաղըտլըսը 20 ղրշ. տրը։

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԵՑԱԻ

ԳԻՏԱԿԱՆ

ԶՈՒԱՐՃԱԼԻ ԶԲՕՍՆՔ

Ա. և Բ. տետրերը. որք կը պարունակեն 42 հրահանգ և 37 գեղեցիկ պատկերներ։

Մէն մի տետրակի գինն է 50 ՓԱՐԱՁ

ԱԺԱՆ ԳՐԵԱՆՔ

Պատիւ ունիմ ծանուցանել Սրգոյ հասարակութեան և ի մասնաւորի Պատյաճախորդաց թէ, մեծանուն հեղինակ՝ Ա. Մ. Դարագաշեան էֆէնտիի հետեւեալ երկասիրութիւններն, զոր մինչև ցարդ ես կը տպէի և կը վաճառէի, այժմ Հեղինակին և մեր հաճութեամբ յանձնած եմք այդ տպագրութեանց և վաճառման իրաւունքը, նախկին փորձ և հաւատարիմ աշակերտիս և այժմ յաջորդիս, գրավաճառ-տպագրիչ և կազմարար Միհրան էֆէնտի Փափազեանի, որոյ կեդրոնատեղին է, Զաքմաքճըլար եօղուշը, Զիւմպիւլլիւ խանի մէջ, վարի յարկ թիւ 18, 19, 21։

Աշխարհագրութիւն Բնական պակրզրդ.	2	20
» Աստուածական	4	
» Քաղաքական	4	
» Քաղաք. և Բնական	6	
» Քաղ. Բն. Ուս.	10	
Առաջնորդ իտալ. լեզուի Յ. Գօնթ Պէյ	2	
Գիտական զուարճալի զբօսանք Ա. Բ.	2	20
Ընթերցարան կամ Արմենակ պակրզրդ.	2	
Հատընտիր քաղուածք ի նախնեաց.....	8	
Նամականի կամ փոքրիկ քարտուղար	8	
Պատմութիւն Հայոց	3	
Պատմութիւն Սրբազան	4	
Պատմութիւն Մեծին Աղէքսանդրի	8	
Սկզբունք Քերականութեան	1	
Քերականութիւն Գործնական	6	
» Դպրութիւն	6	
Քերական Գաղիերէն Յ. Գօնթ Պէյ	1	

Հեգարան 100ը 15 ղրշ.
Քերական „ 6 „
„ Պտկրզ. „ 10

Համառօտ Քերականութիւն 60 փարայ

Աշխարհաբառ Քերականութիւն 100 փարայ

Ընդ մամլոյ Ա. և Գ. Ընթերցարանք։

Հետեւաբար կը հրաւիրեմ իմ ազնիւ յաճախորդներս որ, երբ վերոյիշեալ գրքերէն պէտք մի ունենան, հաճին դիմել ուղղակի յիշեալ էֆէնտիին, իբրև Գավաֆեան։ Զեղչ 100 ին 20 մեծաքանակ գնողաց։

ՅՈՎՍԷՓ ԳԱՎԱՖԵԱՆ

ՆՈՐ ԲԱՌԱՐԱՆ ԵՐԵՓԼԵԶՈՒԵԱՆ

ԱՆԳԼԻԵՐԷՆ, ՀԱՅ. ԵՒ ԹՈՒՐՔԵՐԷՆ

Մ. Գ. ՄԻՆԱՍԵԱՆ

ԱՐԱՄԵԱՆ ՏՊԱՐԱՆ

Հրատարակուեցաւ 41ոդ թերթ 6

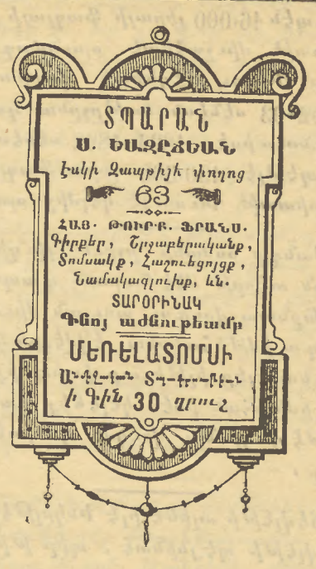

Կիւնտիւզլերի սապահէն սաաթ 8ինտէն 9ունա գատար, վիզիթալարլա մէշղուլ օլուպ, անտէն սօնրա սբհհէթի ումումիեէ հիչ տէ վազի ֆէսինտէ օլմագ. քէնտի թապիրինճէ, պաղըյէի զէմանընը քէնտիսինէ սարֆի իտէր։ Սօպալը պաղչէսինտէ չարաղ մահզէնինտէ, քիմիախանէսինտէ, քիլերինտէ, հաթթա մաթպախընտա կէչիրտիկի զէմանլար բէք միւհիմմ զէմանլար օլուպ, պիր խասթա իչուն պու մէշղուլիեէթլերինի ասլա թէրք իտէմէզ։

Խալգճա չալի օլտուունա կէօրէ, սէնէվի 20,000 ֆրանգ վարիտաթը օլուպ, ֆագաթ պու գատար սէրվէթ ազ իմիշ կիպի, քիմեանընն սէնայի թաթպիգի իլէ, եինէ սէրվէթինի արթըրմաղա չալըշըր։

Ֆագաթ խալգըն պու սէօզլէրի, ասքթօրուն ումուրունտա տէյիլ տիր։ Տօքթօրուն ասըլ մէշղուլիեէթի էճզաճըլըգ ֆէննինճէ, հէնուզ հալի միւմքին օլմամեան պիր թագըմ զէհէրլէրին հալի իչուն, քիմեէվի էճզալար գայնատպ թէրթիպ իտէր էտի։ Հէմմէտ պունա էն ազիզ ահպապը պիլէ վագըֆ ռէյիլ իտիլէր։

Էօյլէտէն սօնրա, խասթալարընն վիզիթասընը գապուլ իթմէմէսինտէն տոլաեր, պաղը քէրրէ ահպապը քէնտիսինի մուախէզէ իթմէք իսթէյինճէ, տօքթօր էֆէնտի հիտտէթինտէն դէբ զըրմզը քէսիլէրէք, տէր քի,

Ամմա՞ օսանտըրբեօրսունուզ հա՞, պէն եալընըզ կիւնտէ 4 սաաթ թապիպիմ։ Մէվճուտ խասթալարըմտան անճագ 4տէ պիրիսինտէն բարա ալըրըմ, տիմէք օլուեօր քի կիւնտէ 3 սաաթըմը մէճճանէն նէվի պէչէրէ թախսիս իթմիշիմ։ Հալպուքի պէն ճէ ինսանլըգ տէնիլէն չէյ պէօյլէ պիր չէրէֆէ տէ լաեըզ տէկիլ տիր։ Սիզտէն հէր պիրինիզ, պու մըզտար զէմանընըզը ինսանիեէթէ հասը իտինիզ տէ, անտէն սօնրա պէնի մուախէզէ իյլէյինիզ։

Օրսիվալ պէլէտիեէ ըէյիսի, կէլէն միւսաֆիրլերի սալօնա ալտը, քէնտիսի օրատա լաեիհասընը թանզիմ իլէ մէշղուլ իտի։ Պիր տագըգա իչին գալէմի էլինտէն պրագտը, վէ միւսթանթիգէ տէտի քի,

—Պու ճինաեէթ պէնիմ տայիրէմ իչին նէ՞ պէօյիւք պիր ֆէլաքէթ տիր, նէ՞ պէօյիւք պիր այրպ տը, տայրէմին չէօհրէթի ասայիշի, պիլ քիւլլիեէ մուխթէլլ օլտու կիթտի։

Պու մուգաատէմէ իլէ Մ. Դուրթուա թէտագըդաթը էվվէլիեէսինտէն հասըլ օլապիլէն նէթիճէյի, ուզուն ուզատիեէ անլաթմաղա պաչլատը. էն լիւզումսուզ չէյլէրի տէ թաֆսիլ իտէր իտի, հէլէ քէնտի մէտհ ու սիթայիշինէ տայիր օլան թաֆսիլաթը ասլա ունութմազ իտի։ Մէսէլա պապա օղուլ Պէրթօ հազգընտաքի իլք շիւպհէսի նէ պէօյիւք պիր էսէրի զէքեա օլտուղունու, վէ հէր իքիլերին եալանը մէյտանա չըգընճա, պու շիւպհէտէ նէ գատար հագգը կէօրիւլտիկինի ատէթա աչըգտան աչըգա քէնտիսինի մէտհ ու սէնալէրէ թաֆսիլ էյլէտի։

Պու սէօզլէրի սէօյլէր իքէն, Մ. Դուրթուա աեագտա պուլունուպ, պաչընը արգա թարաֆա աթարճասընա կէօքսիւնիւ իլէրուեէ չըգարմըշ, վէ հէր միւնասիպէթ տիւշտիւքճէ, հաթթա հիչտէ միւնասէպէթ տիւշմէտիքճէ, «Պիզ քի Օրսիվալ պէլէտիեէ տաեիրէսի ըէյիսիեիզ....» սէօզիւնիւ թէքքար իթմէքտէ պուլունմուշ իտի։

Նէթիճէյի իֆատէսինտէ տէտի քի.

—Գօնթուն տա նաչընը պուլմալարը իչուն, իգթիզա իտէնլէրէ գաթի էմրլէր վէրտիմ, եագընտա օ նաչա տա տէսթրէս օլաճաղըզ. պէնիմ թարաֆըմտան ինթիխապ օլունանլար 3 քիչի տիրլէր, պունլարլա պէրապէր պիւթիւն գօնագ խալգը տա պաղչէեի իյնէ արար կիպի արբեօրլար, պունլար մուվաֆֆագ օլամազլար իսէ, պիր խագրմ տա պալըգճըլար թէտարիք իթմիմ քի չաեը արաթտըրաճաղըմ։

Միւսթանթիգ էֆ. պու սէօզլէրի սատէճէ տինլէեօր իտի։ Արալըգտա պիր ըէյինի թաստիգ իթմէք լազըմ կէլտիքճէ, եալընըզ պաչընը սալամագլա իքթիֆա իյլեեօր իտի։ Պունունլա պէրապէր, ըէյիսին լագըրտըլարընա գուլագ վերմէտի տէնիլէմէզ։

Պէլքի պու լագըրտըլարընն իչինտէ ասըլ թահգըգաթը էվվելիեէեէ եարաեապիլճէճէք օլանլարընը այըրըպ, զիհնինտէ ճէմ իյլէեօր իտի։

Էն սօնրա ըէյիս էֆ. սէօզիւնիւ պիթիրինճէ միւսթանթիգ տէտի քի,

—Բէք կիւզել հարէքէթ իթմիշսինիզ, էֆէնտիմ, ֆէլաքէթ վագտա բէք պէօեիւք տիր, ֆագաթ սիզին կիպի պէն տէ զանն իտէպիլիրիմ քի միւճրիմլերին եագալարը հէման հէման էլիմիզտէ տիր։

Թէվգըֆ իթտիրտիկինիզ իքի սէրսէրի իլէ հէնուզ ավտէթ իթմէեէն պաղչէպան, պու միւտհիշ ճինաեէթտէ քիւլլիեն գապահաթսըզ ատտ օլունամազլար։

(Տեվ-դ)